

Янковська О.В.,

здобувач вищої освіти III курсу кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Піхтар О. А., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

РОЗСПІВКИ ЯК ОДИН З ГОЛОВНИХ ЕТАПІВ ЗДОБУТТЯ ВОКАЛЬНИХ НАВИЧОК У СПІВАКІВ

Розспівки є важливою складовою професійної підготовки співаків і виконавців. Цей етап надає співакові можливість розвивати голосові якості, вдосконалювати технічні навички і виразність вокалу.

Важливість розспівок полягає в тому, що вони допомагають співакові збагачувати свій репертуар, підвищувати голосовий контроль, розширювати діапазон та навчають виразності в виконанні. Крім того, розспівки грають важливу роль у психологічному підготовці виконавця, допомагаючи подолати тривожність та страх сцени. Завдяки цим елементам, розспівки сприяють формуванню високого професійного рівня вокаліста та його успішному виступу на сцені.

Розспівки в музичній підготовці вокальних виконавців відіграють критичну роль, охоплюючи як технічні, так і емоційні аспекти. Технічні аспекти розспівок включають в себе розвиток голосових навичок, таких як діапазон, голосовий контроль, дихання та артикуляція. Ці технічні аспекти допомагають вокалістові виправити можливі технічні недоліки та покращити якість виконання.

Однак, важливість розспівок не обмежується лише технічними аспектами. Емоційні аспекти розспівок також грають вирішальну роль у формуванні успішного вокального виконавця. Розспівки допомагають вокалістові розуміти та виражати емоції через музику, що робить виступ більш виразним та переконливим. Вони навчають артистичній інтерпретації пісні, дозволяючи виразити почуття та створити зв'язок з аудиторією.

Технічні та емоційні аспекти розспівок спільно допомагають сформувати успішного вокального виконавця, який може ефективно виконувати та спілкувати свої почуття через музику.

У вокальному навчанні існують різноманітні методи та техніки розспівок, які грають важливу роль у розвитку вокальних навичок співаків. Ці методи і техніки

спрямовані на покращення голосового контролю, діапазону, технічних здібностей та емоційної виразності. Розглянемо деякі з них:

1. **Робота над диханням:** Вокалісти вчать правильному диханню, що допомагає контролювати потік повітря під час співу і забезпечує стабільність голосу.

2. **Вокальні техніки та вправи:** Вокалісти використовують різні вправи для розвитку свого голосу. Це може включати шкалу вокальних звуків, трілі, голосові вибухи та інші техніки для покращення голосового контролю та діапазону.

3. **Інтерпретація та виразність:** Вокалісти вивчають, як правильно виражати емоції через спів. Це включає в себе аналіз тексту пісні, динаміку виконання та використання різних технік, щоб передати задуману емоційну глибину.

4. **Розвиток діапазону та робота над голосовими зв'язками:** Вокалісти працюють над розширенням свого діапазону та зміцненням голосових м'язів для досягнення більшої гнучкості та силу голосу.

Розспівки грають значущу роль у розвитку діапазону та голосового контролю вокальних виконавців. Ці елементи є фундаментальними для будь-якого співака і мають безпосередній вплив на якість та потужність їхнього голосу. З'ясуємо, як саме розспівки сприяють у цьому процесі:

1. **Розвиток діапазону:** розспівки включають у себе виконання музичних фрагментів в різних октавах і на різних нотах. Це допомагає вокалістам поступово розширювати свій голосовий діапазон, зміцнюючи голосові зв'язки та розвиваючи гнучкість голосу. Виконання високих і низьких нот в різних варіаціях дозволяє вокалістам досягати більшого контролю над своїм діапазоном.

2. **Покращення голосового контролю:** розспівки вимагають від вокаліста точності та контролю під час співу. Виконавець повинен керувати інтонацією, гучністю та артикуляцією для досягнення високої якості звучання. Це сприяє вдосконаленню голосового контролю та допомагає уникнути непереваг.

3. **Усунення технічних недоліків:** під час розспівок вокалісти можуть виявити технічні недоліки, такі як форсування, напруження голосових зв'язок або неправильний дихальний режим. Це дає можливість виправити ці недоліки і використовувати правильну техніку під час виконання.

4. **Збільшення стійкості голосу:** розспівки, зазвичай, вимагають тривалого співу, що допомагає збільшити стійкість голосових зв'язок та покращити їхню витривалість під час виступу.

Психологічний аспект розспівок відіграє важливу роль у формуванні виразності виконання співаків та впливає на те, наскільки вони здатні передати емоції через свій голос. Розспівки не обмежуються технічними аспектами; вони також мають глибокий психологічний вимір, який може бути вирішальним у досягненні виразності та емоційного зв'язку з аудиторією. Ось деякі ключові аспекти цього психологічного впливу:

- емоційна взаємодія з музикою: під час розспівок співаки повинні відчувати та виражати емоції, які втілюються в пісні. Ця емоційна взаємодія вимагає

від виконавця не лише технічної майстерності, але і здатності відкрити свої почуття та вразити слухачів.

- підвищення виразності виконання: розспівки навчають співаків робити акценти, варіювати гучність, швидкість і темп виконання для підкреслення емоційних моментів в пісні. Це робить виконання більш виразним і запам'ятовуваним.

Психологічний аспект розспівок має значущий вплив на виразність виконання співаків, сприяючи їхній здатності відчувати, виражати та спілкувати емоції через свій голос. Він додає глибину і сенс вокальному виконанню та допомагає створювати емоційний зв'язок із слухачами.

Розспівки є важливою частиною вокальної підготовки, але під час цього процесу співаки можуть стикатися з різними труднощами та помилками. Розглянемо деякі з них і способи їх вирішення:

1. Напруження голосових зв'язок: Однією з найпоширеніших помилок є надмірне напруження голосових зв'язків, особливо при спробі досягнути високих нот. Для вирішення цього, важливо навчитися правильному диханню та релаксації голосових зв'язків під час розспівок.

2. Несправжні емоції: Іноді співаки можуть виразити емоції лише на словах, але не через голос. Для вирішення цього, важливо поглиблювати розуміння тексту пісні та старатися відчувати та виражати власні емоції під час співу.

3. Артикуляційні помилки: Недоліки у вимові слів та артикуляції можуть призвести до менш якісного виконання. Для їх вирішення важливо вивчати вимову слів та акцентувати увагу на правильній артикуляції під час розспівок.

4. Проблеми з диханням: Неправильне дихання може призвести до втрати голосу або недостатньої гучності. Вирішенням цього є навчання правильному дихальному техніці та робота над розвитком дихального діапазону.

5. Тривожність перед виступом: Багато вокалістів можуть страждати від сценічної тривожності, що призводить до помилок під час розспівок. Для подолання цього, важливо практикувати перед виступом та вивчати методи релаксації та зосередження.

Таким чином, розспівки можуть супроводжуватися різними труднощами та помилками, але вони також надають можливість для вдосконалення та розвитку вокальних навичок. Важливо вчитися на власних помилках, працювати над вирішенням труднощів та надраговувати свій вокальний рівень.

Список використаних джерел:

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) : Підручник. К.: ЗАТ «Віпол», 2007. 174 с.
2. Гадалова І. М. Музика та співи. Методика викладання : навч. посібник. К. : Вища шк., 1996. Ч. I. С. 1–237; Ч. II. С. 238–423.
3. Гавацко Е. П. Формування вокальних навичок у вихованців студії естрадного співу: науково-методичний посібник. Ужгород, 2017. 65 с.

4. Гавриленко Л. М. Сольний спів: прогр. та метод, поради для ПСМНЗ. Хмельницький: ЦНТІ, 2008. 103 с.
5. Гмиріна С. В. Вплив вокально-технічних вправ для солістів-вокалістів на процес звукоутворення. *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття»*. К., 2014. 16-17.10. С. 586–592.
6. Ткаченко З. Формування вокальних навичок майбутніх учителів музичного мистецтва на заняттях з постановки голосу. *Витоки педагогічної майстерності*. 2015. Випуск 16. С. 268–273.